

SOPRONI UJSÁG

(az „Oedenburger Zeitung“ politikai napilap magyar része.)

Előfizetési feltételek: A „Soproni Ujság“, az „Oedenburger Zeitung“ kibővítést képezvén külön nem adatik el sem egyes példányokban, sem előfizetésben. Előfizetési ára a teljes lapnak negyedévenként: helyben 5 korona, vidékre 6 korona 25 fillér. Egy példány ára 6 fillér.	Kiadóhivatal és szerkesztőség: Romwalter K. és fiánál, várkerület 121. szám. Távbeszélő 28. szám.	Hirdetések díjtétel szerint, mely kívánatra mindenkinek díjmentesen megküldetik. Hirdetési megrendelések, előfizetési és hirdetési díjak a hivatalba küldendő. Mindennemű fizetés teljesítési helye Sopron.

Magyarország hitele.

Sopron, 1895. július 12-én.

Már csak néhány hónap választ el bennünket a nagy nemzeti ünneptől, melyet a magyar állam ezredéves fennállásának évfordulója alkalmából meg akarunk ülni. Hegyen völgyön készül a nemzet, hogy bemutassa a jövő évi nagy nemzeti kiállításán annak a rosszakaratu ítéletnek igazságtalanságát, hogy ezer éves európai életünk daczára, nyugoti népek közt sem mivelődtünk azon színvonalig, melyen néhány, de csak néhány európai nemzet áll. Nem vagyunk többé barbárok, mi magunk már régen tudjuk és öntudattal valljuk, de meg kell győzni Európát, Amerikát is állításunk igazságáról.

Ezért hívjuk meg őket: a vén, multjával büszkélkedő Európát és a fiatal Amerikát, látogassanak ide közibénk, lásák, hogy mire volt képes a szabad magyar nemzet 1867 óta. Mert mi tulajdonképen az utolsó három évtized történetét fogjuk bemutatni: a mivel világ színe előtt; hogy multunk is feltárul szemeik és szemeink előtt, az is az utolsó három évtized eredménye.

Európa, de Amerika is, bizonyára bizalommal látogat el hozzánk. Ismernek már bennünket, ismerik a magyar nemzet liberáliszmusának fényes győzelmét, azt a kitartó küzdelmet, melyet a szeretet és felvilágosodás, a testvériség és politikai egyenlőség nevében és érdekében végig küzdeni kénytelenek voltunk. De tudják már azt is, hogy Magyarországon sok kincs hever, hogy a magyar nemzet nemesak lelki,

erkölcsi tulajdonságokban gazdag, hanem anyagiakban is szépen és rohamosan fejlődik.

Most aratjuk Wekerle Sándor, a nagy pénzügyminiszter vetését. Magyarországnak fényes hitele van. Három százalékos kölcsönt kérünk a külföldtől, és ime ezért valóságos verseny lesz a büszke, tartózkodó angolok közt. Ez az eredmény örömmel, büszkeséggel töltheti el a jubiláló magyar népesaladót. Még a 70-es években 10 százalékos jelzálogos terheket vettünk nyakunkba, ma, 20 év multával a Vaskapu 3 százalékos pénzzel fogjuk modern módon szabályozni. Még rövid idővel ezelőtt az angolok a valutareformot kétkedéssel fogadták. Ugyanez a valutareform szerezte vissza, sőt gyarapította az angol tőke bizalmát Magyarországon anyagi erejéhez. Pedig tudjuk, hogy visszaszerezni nehezebb mint megtartani, vagy szerezni. A valutareform nagyban emelte Magyarországon tekintélyét; hála érte Wekerle Sándornak.

A Vaskapu szabályozásával is gyarapítjuk tekintélyünket: szabad Dunát adunk vele Európának. A hány hajó végig fog siklani Dunánkon, mind meghajtja zászlaját a magyar nemzet forgalma és haladása előtt.

Duló csatákon lovagias hírt szereztek katonáink; hála az égnek, a béke évtizedei alatt a demokrata szorgalom vehette át a dicsőségszerzés szerepét.

Máris jönnek a távirati hírek arról, hogy a londoni piacon mily kedvező fogadtatásban részesült a 45 milliós magyar Vaskapu-kölcsön prospektusa. A nagy

angol lapok csinálják a piacon a hangulatot, hízegő szavakban írják a magyar nemzet gazdasági fejlődéséről, haladásáról és sikeréről.

A magyar nemzet ezeréves történetében Wekerle Sándornak fényes lap jut: arany betűkkel fogja hirdetni e lap a teremtő zséni nagy alkotásait és alkotásainak hatását.

Wekerle büszkén, felemelt fővel járhat majd a jövő évi kiállítás templomai-ban az ezernyi idegenek sorfalai közt; e kiállítás az ő érdemeit, az ő szorgalmát, az ő bölcsességét hirdeti. **Csornai.**

Politikai hírek.

Sopron, július 12.

A közös fővámszövetség elnöke. Néhány nappal ezelőtt megirtuk, hogy Tóth Vilmos, a közös fővámszövetség elnöke magas állásáról le akar mondani, hogy a magánéletbe vonuljon vissza. A lemondás tényleg megtörtént s a főkirály, mint a hivatalos lap mai száma közli, tudomásul vette a lemondást s a következő legfelsőbb kéziratot intézte a lemondó elnökhöz:

Kedves Tóth!

Midőn önt, kérelmének engedve, közös fővámszövetség elnöki állásától kegyelemben fölmentem, örömet ragadom meg az alkalmat, hogy a díszteljes szolgálati pályán, melyre megelégedéssel tekinthet ön vissza, bevégeztével köszönő elismerésemet fejezzem ki a nekem, valamint a monarkának és hazájának évek során át mindig kipróbált hűséggel, lojalitással és áldozatkészséggel teljesített szolgálataiért, és hogy biztosítam önt a jövőre nézve is változatlan jóakaratomról.

Kelt Ischlben, 1895. évi július hó 4-én.

Ferencz József, s. k.

TARCZA.

Nyár, — ősz.

— A „Soproni Ujság“ eredeti tarczája —
Írta: Szathmáry Zoltán.

I.

A felforrott júniusi levegő olyan álmosító hatással van minden idegemenre.

Hiába keresek valami élénkséget magam körül minden olyan kihalt. A fák leforrázott lombkoronáját meleg szél bontja meg egy perczre, magával kavarva az utca porát, szemetét. Azután mintegy paransszóra megáll a szél, egyetlen levele sem mozdul a fának.

II.

Ez a bántó, nyomott levegő ránehezkedik a szívemre s amint itt könyökölök íróasztalomon, melyet a szitahálón keresztül apró, finom homokszemmel hordott tele a szél, úgy tetszik, mintha e perczben álomba merülne körülöttem minden a mi elő, mintha elkövetkezett volna az elámulás, a lassu, csendes megsemmisülés az egész világra.

Le-lecsukódó szemeim egy picziny aquarel képen kalandoznak ott az író állványon.

Erről a halvány gyermekarczról eszembe jut két jelenet az én életemből. Az egyik régen

játszódtott le a nagynéni ősi butorzatu szobájában, a másik nem olyan régi, nem is olyan különös.

III.

Hideg téli délután volt. Az égen szürke hófelhők kergetődztek, a csupasz faágakat vastag kéreggel vonta be a hó, mely fáradt lassúsággal szállinkozott alá a magasból.

A nagynéni uzsonára hívott engemet is, meg a Lóri hugomat is.

Óreg, beteges asszony volt, a ki vénységére magára maradt, szerette, ha gyerekek veszik körül, ugyanis olyan magában állott az ódon kastély régi szobájában.

A szomszédok elhúzódtak tőle, kikerülték még a folyosón is.

Engem, meg a Lóri hugomat nagyon kedvelt s ha nagyon meguntta magát, értünk küldte a vén Boresát, — a ki iránt pedig nagy ellen-szenvvel viseltem, mert nagyon feleselő természetű volt.

A Lóri cousinom alig 17 éves széke leány volt, buzavirág kék szemekkel.

Csendes, méléző természetű volt, de soha sem rossz kedvű.

Idegenek előtt nem szeretett sokat beszélni, de ha magunk között voltunk nagyon életrevaló baba tündernek bizonyult.

A téli délutánon, a néni kint motozgált valamit a kamarában, valami kedvenc befőzött gyümölcs után nézett.

Lóri ott ült az asztal mellett. Künn esett a hó, a házfedeleket is fehér takarval vonta be. A leesett hó oda vetette fényét a Lóri arczára, melyet sohasem láttam olyan élénknek olyan pirosnak mint akkor.

Boresa, a vén pletyka eseléd mesélt előtte való nap valamit egy fiatal törvénytörési jegyzőről, a kívül egy mulatságon találkozott Lóri.

Egy négyest táncoltak együtt.

Ki tudja, mi történt ez alatt a négyes alatt, ki figyelni meg, hogy mit beszélnek játék közben a gyermekek.

Lóri napról-napra szótlanabb lett azóta, hanem én láttam, hogy néha-néha mely gondolkodásból felriasztva, szemé, arca tűzben égett.

Ki tudná, miről gondolkodnak a gyermekek.

En ott ültem az ablak mellett. Az ablakrésen betódult a metsző hideg, önkénytelenül szóltam oda Lórihoz.

— Lóri nézd meg, van-e elég tűzünk, én fázom.

Lóri álmotag szemében felcsillant a láng — kacagott egész arca, — mikor mondta:

— Bohó fiu, te fázol, pedig nekem úgy tetszik, mintha tavasz, mintha nyár volna s valami

Urechia ur haragszik. Urechia ur, a román interparlamentaris csoport elnöke, a ki már többször kimutatta a foga fehérét, most megint haragszik. Levelet küldött a brüsszeli interparlamentaris kongresszus tagjaihoz, a melyben tiltakozik az ellen, hogy a legközelebbi kongresszust a millénium évében Budapesten tartásuk meg. Levelében megírja, hogy ha elfogadják a brüsszeli kongresszus tagjai Pázmándy Dénes meghívását, akkor — Brüsszelbe se megy el. Természetesen Urechia ur felhasználja ezt az alkalmat is, hogy elmondhassa itt is rendes frázisait a három millió rabigában sanyalódó románról, a magyarok barbárságáról, s megkísért pár rosszul irányzott oldalrugást Árpád vad csordái, az 1000 év előtti barbár betörők ivadékai ellen. Szegény Urechia ur!

Az oláh Panama. Az oláh Panama ügyében megindított vizsgálatot a legnagyobb erélyvel folytatják. A vizsgálatot valószínűleg csak hétfőn fejezik be. A tegnapi nap szenzációs eseménye: Robescónak a galaczmegyei volt prefektusnak letartóztatása. Az ő letartóztatása annál inkább érdekes, mert Robesco sógora Olaveco közoktatási miniszternek, sógora a belügyi államtitkárnak és bátyja Robesco tábornoknak, a trónörökös udvarimarsalljának. Érdekes epizódja a mai napnak, hogy Catargiu miniszterelnök birtokára utaztában Galaczon időzvé, engedélyt kért a főügyésztől, hogy Robescot meglátogathassa a börtönben. A főügyész megtagadta a miniszterelnök kérelmét. E miatt, azt mondják, a miniszterelnök és az igazságügy-miniszter közt konfliktus tört ki. A dolgok mai állása mellett nem lehetetlen, hogy a galaczi események miatt kormányválság út ki.

A soproni felsőbb leányiskola ügye.

Az a cikk, a mit a „Pesti Hírlap“ után mi is közre adtunk, s a mely a felsőbb leányiskola értesítője nyomán élesen támadta meg a leányiskola internátusának munkarendjét, alkalmat adott mindazoknak, akik érdeklődnek az intézet után, hogy kifejezzék ebben a dologban véleményüket. Említettük, hogy a cikk kapcsán a város közgazgatási bizottságának mult ülésében is szóba került az ügy, ahol Szabó Károly tanfelügyelő vette a védelmébe a megtámadott iskolát.

Ma a legilletékesebb helyről, Marusák Pál urtól, a felsőbb leányiskola igazgatójától vettük az alább egész terjedelmében, minden megjegyzés nélkül reprodukált közleményt. S reméljük, hogy miután az igazgató urnak ezzel a nyilatkozatával ugyis minden oldalról meg van vitatva az internatus-kérdés, befejeződik ez a polémia, a melynek

pajkos tünder labdarózsa szirmával szórna tele az egész mindenseget. . . . Én nem hiszek a telben.

Azzal leoldotta a nyaka körül kötött könnyű flanel kendőt s odadobta az asztalra.

Merően néztem a leányra, ki későn vette észre, hogy talán elszólta magát előttem.

Ez évekkkel ezelőtt történt. Nekem úgy tűnik fel, mint valami bohó álom.

IV.

Ezelőtt két-három héttel történt.

Utoljára láttam az én aranyzóka Lórimat.

Ott feküdt szétzilált hajjal a hófehér vánkó sok közt, melyeknél csak kerek arczocskája volt talán fehérebb.

Fulasztó hőség volt a szobában. Ki akartam nyitni az ajtót.

Lóri gyöngéden sugta felém.

— Ne-ne, fázom, nagyon fázom.

A nap izzóan lövelte kint szerte sugarait. Szegény Lóri!

V.

A Lórit eltemettük, a naplója az én birtokomba került.

Sokkal szentebb előttem még emléke is, mintsem elarutnám titkát.

A naplóban sokat szerepel egy fiatal ember neve. A fiatal ember nyolcz-hó óta hazas.

első sorban mégis csak a szegény ártatlan felsőbb leányiskola vallaná kárát.

Marusák Pál ur hozzánk beküldött nyilatkozata a következő:

* * *

Tekintetes Szerkesztő Ur!

A Pesti Hírlap f. é. július 7-iki (183) számában „Szegény felsőbb leányok“ czimvel egy — a Soproni Újság által is reprodukált — névtelen cikk foglalkozik a vezetésem alatt álló soproni állami felsőbb leányiskola idej értesítőjével, illetőleg annak egyik szakaszával, melyben az iskolával kapcsolatos internátus házi szabályai közölve s ennek alapján azt az ítéletet boesátja világgá, hogy a soproni felsőbb leányiskola bennlakó növendékei sajnálatra méltó rabszolgák, kik reggel 6 órától esti 9 óráig lelketlő munkával vannak elfoglalva; hogy ez intézetben a testi nevelést ijesztően elhanyagolják s hogy ennek következtében az onnan kikerülő leánykák kedélyének frissége, arcuk üde színe és lelük ruganyossága elvész.

A cikknek sem hangja, sem tendenciája, melyre nézve már magában az is eléggé jellemző, hogy az iskola multját és jelenét a cikkíró szavai szerint is „nagy részletességgel s mindenre való kiterjedéssel“ tárgyaló 8 ives értesítőből csupán az internátus házzabályait részesíti figyelemében, nem olyan természetű, hogy komoly czáfolatra tarthatna igényt. Ha mégis feleletet adok rá, tisztelem ezt annál a tiszteletnél fogva, melylyel a sajtó jogai iránt viseltetem s melyet akkor is megőrizni kívánok, mikor, mint a jelen esetben, a sajtó jogaival és tisztességével a tiszteletre épen nem méltó czélatosság takarozik.

Feleletemet a lehető röviden e 3 pontban foglalom össze:

1. A soproni állami felsőbb leányiskolával kapcsolatos internátus növendékeinek samálatra méltó rabszolgassága csak a cikkíró képzelőben van meg; látni még nem látta s nem tapasztalta senki; tessék akárkinek, akár mikor meggyőződést szerezni róla. Mert hogy a növendékek napi teendői reggeltől estig, óráról órára egy ideális normatívumba vannak összefoglalva, az nem rabszolgasság, hanem rend, mely nélkül internátusi élet nem képzelhető s mely akkor érdemelne megrovást, ha nem volna meg. Persze cikkíró elfelejtette összehasonlítani e normatívumot az iskola órarendjével, mely megmutatja azt, hogy naponként mennyi a tényleges tanítási idő s nem tudja, hogy a növendékek közül hány és mikor tanul p. o. zongorázni, mennyi nem jár a fakultatív órákra (rajz, torna, kézimunka, ének, angol nyelv, nevelés) stb. egy szóval, hogy a valóságban mennyi az idő, mely a növendékek üdülésére, szórakozására marad.

Ép ily légbőlkapott az írásbeli dolgozatokkal és „magolással“ való túlterhelés vádja. Mert legfőbb igyekezetünk arra irányul, hogy növendékeink az iskolán kívül minél kevesebb munkát végezzenek s éppen ebbeli törekvésünk nyert két évvel ezelőtt a miniszteriumtól is méltányló elismerést.

2. Hogy a testi nevelést mennyire elhanyagoljuk, egyetlenegy tényre illusztrálom: az iskolai játékgyakorlatokat a soproni áll. felsőbb leányiskola ez irányú országos mozgalom megelőzésével honosította meg. Tanum a Nemzeti Nőnevelés, mely, ha jól emlékszem 1890-ben az iskola értesítőjében közzétett e tárgyú cikkemet még egyszer lenyomatta s a tesztvértézetek figyelmére ajánlani tartotta érdemesnek. De mindennél ékebben szóló bizonyossága növendékeink viruló arca, melylyel az intézetet elhagyni szokták s melyért a szülők kitogyhatatlan halálkodása részünk.

3. Arra a kedélyi, lelki elfonnyadásra végül, mely „versenyen kívül álló ridegségünk és szigorúságunk“ következménye példának idézem a következő esetet:

1894. december 12 én meghalt egyik bennlakó tanítónk, ki kezdettől fogva részt vett az internatus szegény rabszolgáinak gyótrésében. És ime azok a rabszolgák, a rég megszabadultak, kiket bizonyára csak keserű emlékek köthetnek hozzánk, alapítványt tesznek kegyeletük jelül a megboldogult iránt s haláluk és szeretetük bizonyoságaképpen ahoz az intézethez, mely testi és szellemi neveletésük tűzhelye volt. Ott van ez is abban az értesítőben, melynek cikkíró szerint egyetlen kiemelkedőbb részlete nincsen.

Azt hiszem fölösleges többet mondanom. Azok az elmé kedés-k, melyekkel cikkíró a részleteket fűszerezi, mint: növendék-anyag, magasabb-pedagogia (az ebed utáni teli séták kapcsán), napszamos-hasonlat, rabok a fegyház udvarán stb. önmagukat elítélik a komoly olvasó előtt.

Kérve Tekintetes Szerkesztő Urat hogy válaszonnak egész terjedelmében helyet engedni sziveskedjék, kiváló tisztelettel maradtam

Krumbach (Alsó-Ausztria) 1895. július 10.

Marusák Pál

a soproni áll. felsőbb leányiskola igazgatója.

* * *

Kedves sorokkal vesz részt ebben a polémiaiban Kund Frigyes soproni ügyvéd, városi képviselő leánya, Gizella kisasszony is. A kisasszony, aki az iskolának végzett növendéke, levelet intézett hozzánk, a melyben tiltakozik az ismert cikk vádjai ellen s a szeretet melegével beszél azokról az emlékekről, a mik a felsőbb leányiskolához fűzik. Csak a gyengéd leányszív sughatta a kisasszonynak azt a gondolatot, hogy megtámadott iskolája védelmére tollat fogjon a kezébe. S Marusák igazgató hálás lehet növendékének kedves cselekedetért. Száz okos argumentumnál több hatásuk van ezeknek az egyszerű soroknak, a melyekből egy fiatal leány nagy-nagy szeretete tükröződik vissza az iránt a hely iránt, a hol megtanították a szeretetre, a hitre. Legyenek nyugodtak azok, a kik a felsőbb leányiskola érdekét viselik a szívükön. Szébb czáfolatot, mint ez a leánylevél arra a támadásra, mely talán kételyeket ébresztett az intézet iránt, — el sem képzelhetünk.

A kisasszony levelében, amelyben sorra veszi a cikk támadásait, először a túlterhelhetésről beszél. Levele szerint szó sincs erről, az iskolában egy kis figyelem szükséges csak, s otthon alig hogy át kell olvasniok a leccjét. Majd beszél a sétákról, a társas életéről az iskolában, a játékokról, az iskolai rendről, és sok kedves megjegyzés után így végzi be a levelét: „Persze azért mégsem a labdázás, játék, tánc képezik a főtárgyakat, mert ha leányok vagyunk is, egy kis tanulás, tudás talán nekünk sem árt? Így minthogy a soproni intézetnek nem az a czélja, hogy oly leányokat neveljen, kik kikerülve az iskolából, csak a lawn-tennis, bál, hangverseny s más multságokon érezzék jól magukat, büszkén és örömmel mondhatom: „Boldog leányok, kik a soproni felsőbb leányiskolába jártak!“

A város hivatalos közleményei.

7262/1895.

Másolat.

Valamennyi törvényhatóságnak. Földmívelésügyi m. kir. miniszter 43361 IIIb. Folyó évi június hó 4-én 36550. szám alatt kelt rendeletem kapcsán értesitem a törvényhatóságot, hogy a sertéseknek Magyarország járványmentes és külön forgalmi korlátozások alá nem vett községeiből Budapestre való szállítását az alábbi feltételek mellett megengedem:

1. A sertések a ferencvárosi rendező pályaudvar petroleum-raktár rakodóján rakandók ki.

2. A sertések csakis budapesti hentések czimére érkehetnek, azok kocsin közvetlenül az illető hentésekhez szállítandók és megérkezésük után legkésőbb 48 óra alatt leszurandók. Felhívom a közönséget, hogy e rendeletemet minél kiterjedtebb módon azonnal tegye közzé.

Kelt Budapesten 1895. évi június hó 29-én.

Festetics s. k.

A másolat hitelül:

Szabó-Jilek Ferencz,
rendőrkapitányi kiadó.

Napi hírek.

1895. évi július 12.

— **A kaboldiak és a f. péterfaiak** feljegyzésére begyűlt adományokat, a mint értesülünk, már a legközelebbi időbe kiosztják a szűkölködők közt és pedig a megejtett kárbeszítés, illetőleg szenvedett kár alapján.

— **Uj allampolgár.** Melzer Antal dr. pesenyédi orvos ma délelőtt az alispán előtt letette az allampolgári esküt.

— **A Rába-szabályozás.** A Rábaszabályozótársulat véleményező bizottsága ma délelőtt tartott ülésén a megüresedett helyre Döry Miklós és kir. kamarast hozta javaslatba.

— **Dijtekés Balfon.** Ma, szombaton kezdődik meg Balfon a nagy díjtekés, a melyre már sokan jelentkeztek. A nyerepménytárgyak Schuster Ottó, várkerületi üzletének kirakataiban láthatók. Mindennap délután 3 órakor hangverseny lesz. Bővebbet lapunk hirdetési rovatában találunk az érdeklődők.

— **Titokban!** Tegnap este, úgy éjfél felé a győri vasuti állomás felől egy napszámos a városnak tartván, mindjárt utja kezdetén feltűnő suttogást hallott. Utána járt a dolognak és arra a telfedezésre jutott, hogy a mezőn egy hordó sör körül néhány vig fizető ül és — iszik. Ezt rögtön bejelentette a közeli rendőrnek, ki is telefonieze segítséget kérvén, neki indult a legmodernebb kocsma feltalálására. Azonban a mulatózóknak csak hült helyét találta. De a mi rendőreink jobbak hírnél, a mit tudvaleőleg Schiller Stuart Máriáról is állított (reményem, nem haragszik Brüsszl rendőrmeister e történelmi hasonlatért), kerestek nyomokat és ezek nyomán letartóztatták: Fülöp Antalt, Bösze Istvánt, Horváth Istvánt és Alapi Józsefet. Ezeket az urakat a rendőrség azzal gyanúsítja, hogy az elfogyasztott sörhöz tiltott uton jutottak.

— **Baleset.** Ma délelőtt 11 óra tájban az Ikyva-hidón a kantalvi illetőségű 79 éves Grollné rosszul lett és összerogyott. A közelben lakó dr. Leszner Rezső csakhamar segítségére jött. Sérülést az orvos nem konstataván, a rendőrség bevitte a rendőri laktanyára és értesítette hozzátartozóit az öreg asszony hollétéről.

— **A malom-utca bajai.** Hogy a malom-utca a legelhangyagottabb utcák közé tartozik, s hogy mindenféle járványnak forrása, tészke, azt t. olvasóink jól tudják; pedig a malom-utca háztulajdonosai nem vádolhatók nemtörődömséggel. Már évekkkel ezelőtt kértek az utca esatornáztatását, s készségesen kinyilatkoztatták, hogy az előirt összegben felül is hozzájárulnak a költségekhez. De a városnak mindig másra kellett a pénz; sőt az Ikyvát sem tisztogattatta. Érthető tehát, hogy a difteriisz, tifusz, kolera és társaik mért kezdik meg éppen a malom-utczában körutjukat. A közérdek úgy kívánja, hogy a malom-utczán segítünk, vele a város egészségügyén is lendítünk.

— **Felre akarta vezetni a rendőrt.** Egy foglalkozás nélküli egyén arra figyelmezteti a rendőrt, hogy itt valami előtte ismeretlen egyén öleső csibepecsenyére akar szert tenni. A rendőr előtt maga a feljelentő gyanusnak tetszett, a miért is feltűnés nélkül megfigyelte. És ime, a feljelentő maga lopott csakhamar egy pár csirkét. Persze a rendőr azután le is tartóztatta. A letartóztatott Baindl Józsefnek és pozsonyi illetőségűnek mondja magát.

— **A bécsi gemüthlichkeit.** Egy bécsi „Localitätenbesitzer“ kissé hangosan mulatott tegnap este egy közelebről meg nem nevezhető ház környékén, s jó kedvében a derék Andris bácsit megsértette. Az ilyen extravaganciát persze a mi rendőreink sem tűrik, jól is teszik, és a kedves bécsi ur „ingyen“ szállást kapott. Mikor aztán reggel kérdőre vonták kvalifikálhatatlan magaviseléséért, folytatta tegnapi kedélyeskedéseit. Az egész dolog vége: ül.

— **Gyanus házaló.** Wiener Ignác nagymartoni házaló egy helybeli posztó kereskedőnek posztót ajánlott megvételre, de oly feltűnő öleső áron, hogy a kereskedő a házalót gyanusnak találta. A rendőrség előtt megnevezte azonban a forrást, a honnan a posztót beszerezte. Meg nem engedett házalásait azonban még is megalkolt; a rendőrség 10 frtnyi pénzbírságot mért rá!

— **A gondatlanság áldozata.** Alsó-bükki levelezőnk a következő megrendítő szerencsétlenségről értesít bennünket, mely ismét bizonyítékát adja annak, hogy némely ember mily vigyázatlanul bánik a fegyverrel. Egy Németh nevű egyén több társával az alsó-bükki határban kapálván, midőn Tóth mezőre éppen arra vetődött. Tóth a munkásokkal beszélgetésbe bocsájtkozva, Némethnek, ki unokaöcse, átadta baltáját

tartás végett, míg forgó pisztolyába a töltéseket beleteszi. Amint Tóth így fegyverével babrált az elsült és Némethet szíven találta, ki rögtön holtan összerogyott. A szerencsétlen Tóth, ki unokaöcseének gyilkosa, önként jelentkezett a csepregi kir. járásbírósnál.

— **Eltűnt leány.** Kálmán János beledi lakos Zsófi nevű leánya valami miatt anyjával összeszólkkozott, elment hazulról s azóta nem tért vissza. Állítólag Sopron felé tartott. Utközben találkozott vele egy nőrokona, éppen mikor a Répeze partján levelet írt. A rokon rosszat gyanítva, rábeszélte a leányt, ki egy gyermeknek anyja, hogy menjen ő hozzá. A leány e meghívásnak engedett is, de csakhamar megint eltűnt. Az illetékes hatóság elrendelte a leány köröztesését.

— **Brutális sógor.** Dancz János beledi lakos és sógornéja egy örökségből reájuk maradt kis darabka föld osztzkodásából kifolyólag az enyim-tied igazságos elosztásában sehogysem tudtak megállapodásra jutni. A sógor váltig bizonyította, hogy meg van rövidíve, a sógor nő pedig ennek ellenkezőjéről igyekezett meggyőzni a kedves roknt, minek végre az lett az eredménye, hogy a sógor tokoni érzelmeinek és szeretetének, no meg férfihez illő udvariasságának méltó kifejezését adva a gyenge nem iránt, oly módon intézte el a felmerült ügyet, mit szívesen elengedett volna a sógorasszony. — talán az öröklött földrészszel együtt. Ugyanis a sógor ur Ormány Sándorné sógorasszonyát a földhöz vágta és oly tisztességesen ellátta, hogy az útlegek következtében súlyos betegen fekszik. A brutális bánásmódban részvétel asszony férje, Ormány Sándor, megyebizottsági tag a kedves sógorát feljelentette a kapuvári járásbírósnál.

— **Csodaszülött borju.** A csodaszülött borju is az állatvilágnak körülbelül abba az osztályába tartozik, a melybe a fiúmei czápák s a tengeri kígyó. Nyáron mikor az uborka kezd érni, lelkiismeretes pontossággal megjelenik az első levél szerkesztőségünkben, a mely hírt ad ilyen ritka állatnak a világra jöttéről. Ma esornai levelezőnk mondja el, hogy pár napja Giezi Ferencz bogyoszlói lakos küldött be Kránitz Sándor esornai állatorvoshoz ilyen csodaszülött borjut, a melynek a füle, orra és a szája egészen olyan mint a buldogg kutyáé, lábai a borz-eb lábaihoz hasonlítanak, s oly rövidek, hogyha állni tudna, hasa földet érintené. A leírásból ítélve elég különös állat lehet ez a mi csodaborjunk.

— **Hetivásár.** A mai hetivásárra 600 drb. szarvas marhát hajtottak fel. Hízalt ökör kevés volt, minek következtében a közép minőséget is jól fizették. A magyar ökör 33—35 frton, a német 35—39 frton kelt el élve 100 kilójával. Borju sok volt a vásáron, de nem igen keresték: az irányzat lanyha volt. Az árak 4—6 krral hanyatlottak. I. rendű szénáért 3 frtot, II. rendűért 2 frtot fizettek, a szalma 1 frt. 50 kron kelt el mmázsánként.

Mezőgazdaság.

Az aratásról.

Csepreg. Daczára a mult heti hideg esős időnek, f. hó 10-én mégis megkezdtek az aratást Csepreg határában is. A termést jó közepesnek lehetett volna mondani, ha a junius hó elején volt jég s később a köd nem ártott volna meg a kalászos növényeknek. A kapás növények ez ideig igen jól néznek ki, csak a repát pusztítja nagyon a csimaz. A szőlőkben igen sok kárt tett a mult heti köd. Folyó hó 10-én délután 2 órakor iszonyu zivatar húzódott északról dél felé, mely különösen Horvát-Zsidány, Tömörd és Asszonyfa községek határain keresztül vonulva roppant károkat okozott.

H.-Zsidány. A horvát-zsidányi körjegyzőséghez tartozó községekben a vetések állása nagyon szomorú látványt nyújt, mert a határok kétharmadát elverte a jégeső. Nagyobbára biztosítva voltak a károsultak, a mi még megmaradt az középen felülnek mondható, a zab ugylátszik kiállotta a

jégesőt, összeszedte magát s jó termést ígér. A kapás növények szépen állanak, helyenként azonban ritkák.

Iván. Az idei aratás már javában folyik, a rozst többnyire már learatták. A buzát sok helyen le kellett aratni, mert megérés előtt elszáradt. A buzákban egyáltalán sok a száraz üres fej; úgy, hogy a rozst termése a középezt meg is haladja, a buzáé azonban azon jóval alulmarad. Az árpák és zabok a tavaszi kedvezőtlen időjárás miatt későn indultak fejlődésnek, úgy hogy azok megkésve jó termést nem adnak. többnyire ritkák és silányak.

Törvénykezés.

Bűnügyi tárgyalás.

1895. évi július 11-én.

(Lopás büntette.) Nem régen jelentettük, hogy bizonyos Mihalits (Korn) Ferencz peccsenyédi illetőségű kőműves, lopás büntette miatt köröztesetik, és hogy itt helyütt Sopronban kipuhatoltatván, a törvényszékhez bekísértetett.

Mihalits ellen ma tartott meg a bűnügyi tárgyalás. Vádlott maga is beismeri, hogy f. é. február 4-én Lajta-Ujfaluban Szijjártó Ferenczné és Kántor Dénesné ottani lakosoktól, a nyitott padlásról többnemű tárgyakat lopott.

A tárgyak értéke csekély ugyan, de tekintettel arra, hogy Mihalits már sok ízben volt lopások miatt megbüntetve, mint visszaeső tolvaj másfél évi börtönrre ítéltetett. Az ítélet jogerős.

Táviratok.

A budapesti papnevelő intézet új aligazgatója.

Budapest, július 12. A hercegprímás Krizsan Mihály józsefvárosi káplánt és pápai kamarást kinevezte a budapesti központi papnevelő intézet aligazgatójává.

A képviselőházból.

Bécs, július 12. A képviselőház folytatta a költségvetés tárgyalását. Elénk vitatt keltett a Kamenszky-iskola ügye.

A prágai kivételes állapot megszüntetése.

Bécs, jul. 12. Mint az „Ill. Wr. Extrablatt“ hiteles forrásból jelenti, azok a hírek, hogy a prágai kivételes állapot megszünt, minden alapot nélkülöznek.

Emberfej egy vasuti vagonban.

Páris, jul. 12. A páris-orbeili vonat egyik vagonjában rongyokba takart emberfejet találtak. Ugy látszik, a fejet csak pár napja szakították el a törzstől. A titokzatos bűntény híre nagy izgatottságot keltett Párisban.

Klement Lebanoffnál.

Szt.-Pétervár, július 12. Lebanoff gróf külügyminiszter ma 3/4 órai kihallgatáson fogadta Klement metropolitát. A bolgár bizottság ezután a pénzügyminiszternél tiszteltgett.

Sándor csár halálának évfordulója.

Sophia, július 12. A Sándor csár halálának évfordulóját az egész országban nagy ünnepélyességgel ülték meg.

Óriási tűzvész egy fürdőben.

Gotha, július 12. Bodrosen fürdőben az összes lakóházak leégtek. Kétezer ember hajléktalan. Két 80 éves asszony és 4 gyermek pusztult el a lángokban.

Garaschanin Belgrádban.

Belgrád, július 12. Garaschanin, a skupstina új elnöke Párisból ideérkezett; párhivei szívélyesen üdvözölték.

Budapest, jul. 12. (G a b o n a t ö z s d e.) Buzakinálát és vásárlási kedv lanyha. Irányzat szilárd. Buzából 15,000 mmázsát hoztak. A buza ára néhány krajczárral magasabb. Zab 15 krral olcsóbb. Más kevés.

Buza őszre	6.60—62
Buza május-juniusra	6.90—00
Rozs őszre	5.59—61
Tengeri május-juniusra	4.85—87
Tengeri július-augusztusra	5.80—82
Zab őszre	5.60—62
Káposzta repce aug.—szeptemberre	9.40—45

Idő: szép!

Vegyések.

(Humora német birodalmi gyűlésen.) Egy türelmes humorista, aki felkutatva a német birodalmi gyűlés gyorsirású jegyzőkönyveit, nemrég kiadott kötetében közrebocsátja a német képviselők szónoklati bolondgombáit. Ime egypár a kövérebbekből: „Ez a szakasz olyan, mint egy oázis, mely úgy havazott be a sivatag kellő közepébe. — „Egy pár lábbal több vagy kevesebb egy paciensenél, az a modern orvosoknak többé gondot nem okoz.“ — „Hogy is mondjam csak“ így szól egy napon Sturm báró. „ha Önök oly tojásokat költenek ki, melyek még kitojva sínesenek...“ Az ily mondásokat persze mindig nagy derűltég követte, de egészen elképedve hallgatót a birodalmi gyűlés egy napon, amikor dr. Bunsen következőleg fejezte be patetikus szónoklatját: „Vagy törődnek-e azzal a világgal, ha azt a szobát, amelyben én születtem, a tarneji sziklához sújtanák.“

(Salisbury találékonyasága) A jelenlegi angol miniszterelnök, mielőtt a kabinetalkítás misszióját elvállalta, Párisban töltött néhány napot. Megérkezése előtt a nemes lord megrendelte lakását a szállodában, azzal a határozott utasítással, hogy két teljesen felszerelt ágyat állítsanak be hálószobájába. A szállodatulajdonos törte a fejet rajta, hogy minek a két ágy, de engedelmesskedett. Salisbury megérkezett és este elfog-

lalta hálószobáját. Egészen egyedül jött, de reggel, amikor eltávozott, mind a két ágy párnája össze volt gyűrve. A rejtély magyarázata az, hogy a lord fölváltva aludt mind a két ágyban, a nagy meleg miatt. Vagyis mikor az egyik ágy fölmelegedett alatta, átment lehűteni testét a másikba. Aki teheti, követheti a miniszterelnök példáját a kánikulában.

(Az ócska fűzőket) jótékony célra használják föl Párisban. A Petits-Péres téren egy nagy, lakattal elzárt faláda áll, tetején hatalmas lyuk és oldalán egy plakát, következő fölirattal:

„Fölvívás a hölgyekhez! Hölgyeink ne dobják el ócska fűzőiket! Tegyük e ládába, a munkás segélyező-egyesület céljaira, mely köszönettel fogadja ez adományokat. Így föl lehet segíteni a szegényeket és véget vetni a koldulásnak. A régi fűzőkből kiszedik a halesontot, ami egy új iparnak ad életet: az ócska halesontból kefék, söprák stb. készülnek, melyek sokkal tartósabbak a nővényei rostokból készítteteknél.“

(Hazatért hadifogoly.) Saint-Omerből jelentik, hogy ott a napokban tért vissza családjához egy Delattre nevű volt vértés köztisztviselő, aki az 1870-iki háborúban eltűnt. Most elmondja, hogy a gravelottei ütökzetben elfogták. Meg akart szökni és megölt egy porosz altisztet. Ezért halálra ítélték, de Augusztia császárné közbenjárására megkegyelmezték neki. Élethossziglani fogságra ítélték. Egyszer már megszökött, de elfogták és

most végre kiszabadult. Delattre azt beszéli, hogy még sok francia katoná sanyalódik porosz fogházakban.

(Sajátságos mértékleteségi egyet) áll fönn Szibériában. Az egyet tagjai szeptember 1-én összegyűlnek a templomban és az oltár előtt esküvel fogadják meg, hogy holnaptól fogva az egész következő esztendőben egy csöpp bort vagy más szeszes itait nem isznak. A templomból kilépve, megkezdődik a dorbézolás. Egész nap isznak és a község egyetlen tagja, se férfi, se nő nem marad józan. Másnap aztán megkezdik a józan életet és nem isznak többet az egész esztendőben.

Soproni gabona-árak.

1895. július 12.

Buza 6,60—7,—; Rozs —,—5,80; Árpa —,6—; Zab 7,20—7,30; Tengeri —,—; Széna 2,00—3,00; Szalma 1,40—1,80.

Távirati értesítés a tőzsdéről.

Bécs, július 12.

Egységes járadék . . . 101,25	Magyar hitelbank . . . 408,—
Magy. arany-kor.-jár. 123,80	Länderbank . . . 384,60
4% magy. kor.-jár. 100,20	Unionbank . . . 357,75
Magy. földteherm.-köt. 98,95	Allamvasut. . . 439,—
Anglo-bank . . . 177,—	Délvasut.-részvény . 112,75
Osztr. bank-egyesület 167,90	Napoleonkor. . . 9,62
Osztrák hitelbank . 491,25	Márka . . . 59,30

A magyar rész felelős szerkesztője:

Koór József.

Kiadó-tulajdonos: Romwalter K. és fia.

Köszönetnyilvánítás.

Megtörve felejthetlen, jó férjem

Major Kálmán

m. k. honvédőrnagy

tragikus halálától, végtelen gyászomban csak a sokoldalú részvét szolgált vigasztalásomul. Köszönöm a lelkes karnak, a közös hadsereg s a honvédezred tisztikarának és mindazoknak, akik részvétüket kifejezték, hogy enyhítettek fájdalmomon.

Sopron, 1895. július 12-én.

özv. Major Kálmáné,
szül. Bánhidai Gárday.

Danksagung.

Tieferschüttet von dem tragischen Ableben meines unvergesslichen, guten Mannes, des Herrn

Koloman Major

k. k. Honvédmajor

gereichte mir die vielseitige Theilnahme zu grossem Troste. Ich danke daher tiefinnigst dem hohen Klerus, dem löblichen Offizierskorps der gemeinsamen und Honvéd-Armee, sowie allen anderen Theilnehmenden für das zahlreiche Ehrengelichte.

Oedenburg, 12. Juli 1895.

Witwe Koloman Major,
geb. von Gárday de Bánhida.

566

Értesítés.

Alulírottak tisztelettel értesítjük a n. é. közönséget, hogy f. évi július hó 13-án, szombaton kezdődik meg a nagy

dij-tekeverseny.

A versenytekészé díjtárgyait Schuster Ottó, porcellán- és üvegkereskedő várkerületi üzletének kárákában szives volt kiállítani.

Azon m. t. klubok és egyesületek részére, kik ezen versenytekészésben részt venni óhajtanak, egy külön, kizárólag csak ő általuk nyerhető díszletdíjat szentelünk és pedig egy sorleg alakjában. Ezen díszletdíjra azonban a klub- és egyesületi tagok olyformán dobhatnak, hogy a dobás előtt mindig ki kell jelenteniük, hogy dobásaik az egyesület részére számítanak-e, vagy saját személyüknek. A díszletdíjat csak a klub vagy egyesületnek, vagy ennek igazolt tagja nyerheti el.

Ha a tekeverseny 10 díjtárgyaiból az egyesület egyike sem nyert díjat, természetesen a díszletdíj nem lesz kiadva, hanem általános versenyben a legtöbb bábót dobó nyeri el. Előjegyzéseket dobásokra az „Angyalhoz“ ezimzett vendéglős, Denk Antal ur, készséggel elfogad.

A versenytekészés naponta délután 3 órakor kezdődik és a jegyzőn kívül még három dobálásra jogosítottnak jelenlétében lehet csak dobni.

Egy három dobásra jogosító jegy 10 kr., 5 ily jegynél kevesebb nem lesz kiadva. Próbadozások nincsenek megengedve. A tekészés befejezte külön lesz tudatva.

Minden nap délután 3 órakor hangverseny és friss sörök csapolása.

Liesingi-sör egy korsó 12 kr., Brunni-sör egy korsó 10 kr.

A versenytekészés díjtárgyai:

I. díj: 10 drb arany, díszesen dekorálva. II. díj: 7 drbarany, díszesen dekorálva. III. díj: 5 drb arany, díszesen dekorálva. IV. díj: 1 arany korona és 4 ezüst frt díszesen dekorálva. V. díj: 1 arany korona és 2 ezüst frt díszesen dekorálva. VI. díj: 1 drb arany korona díszesen dekorálva. VII. díj: 15 korona, díszesen dekorálva. VIII. díj: 10 korona, díszesen dekorálva. IX. díj: 7 korona, díszesen dekorálva. X. díj: 5 korona díszesen dekorálva. Egy díszletdíj.

Mely tisztelettel

Bürger testvérek.

567

Aviso.

Die Gefertigten zeigen hiermit an, daß am Samstag, den 13. Juli das große

Preis-Schießen

beginnt, und Herr Otto Schuster, Grabenrunde, uns freundlichst gestattet hat, die Preise in seiner Auslage zu exponieren.

Für die geehrten Klubs und Vereine, welche sich betheiligen, haben wir einen speziellen Ehrenpreis, bestehend aus einem Becher, gewidmet, und zwar derart, daß die Mitglieder der Vereine sowohl für sich speziell, wie auch für Letzteren schießen können; es muß jedoch jedesmal vor den Schüssen erklärt werden, ob dieselben für den Verein oder den Schiesser gelten, da der Ehrenpreis nur von den sich betheiligenden P. T. Körperchaften gewonnen, resp. ihnen zuerkannt werden kann.

Sollte wider Erwarten an die betheiligten Vereine von den 10 Preisen keiner entfallen, so ist selbstverständlich auch der Ehrenpreis als unerledigt zu betrachten und wird in freier Konkurrenz ausgehoben. Herr Anton Denk, Gastwirth „zum Engel“ übernimmt bereitwilligst Vormerkungen auf Lagen zum Beschießen.

Das Schießen beginnt täglich um 3 Uhr Nachmittag und müssen außer dem Schriftführer 3 Lagenbesitzer anwesend sein.

Die Lage (3 Schüsse) kostet 10 Kreuzer, unter 5 Lagen werden nicht verabfolgt; sogenannte Probehöhe sind nicht gestattet. Der Schluß des Schießens wird speziell angezeigt.

Nachmittags 3 Uhr Konzert.

Jeden Tag frischer Anstich von Ließinger, 1 Krügel 12 kr., Brunner 1 Krügel 10 kr.

Preise der Bestgegenstände:

1. Preis: 10 Stüd Dufaten in Deforation; 2. Preis: 7 St. Duf. in Deforation; 3. Preis: 5 St. Duf. in Deforation; 4. Preis: 1 Goldkrone und 4 Silbergulden in Deforation; 5. Preis: 1 Goldkrone und 2 Silbergulden; 6. Preis: 1 Goldkrone in Deforation; 7. Preis: 15 Kronen in Deforation; 8. Preis: 10 Kronen in Deforation; 9. Preis: 7 Kronen in Deforation; 10. Preis: 5 Kronen in Deforation. Ein Ehrenpreis.

Hochachtungsvoll
Gebrüder Bürger.